

La lluita constant per les escoles d'adults

Text > PURI ABARCA

«L'educació és un acte d'amor, per tant, un acte de valor.» Frases edificants com aquesta, del prestigiós pedagog brasiler Paulo Freire, han encoratjat durant tota la seva vida el professor Sebas Parra, ànima de l'Escola de Formació d'Adults de Salt i pal de paller de l'alfabetització tardana durant molts anys. L'incombustible Sebas Parra ha unit els seus esforços als de la pedagoga Mai Garcia Breton per presentar un llibre que repassa la història de la formació d'adults a les comarques gironines, el primer que detalla amb ets i uts tant les penúries com les satisfaccions d'una irreprotxable línia de treball. *La força del coneixement: Crònica de 40 anys de l'educació d'adults a les comarques gironines*, malgrat estar basat en un estudi per a la tesi de Mai Garcia, no és un document acadèmic, sinó tot un relat de quaranta anys de l'educació i, en molts casos, l'alfabetització d'adults. Les cròniques de Sebas Parra i les dades històriques aportades per la pedagoga ens permeten seguir, en dotze capítols, com va començar tot i com ha evolucionat. Una evolució que, veient les dades, no ha estat del tot satisfactòria, no pas perquè no hi hagués entrega per part de professors i alumnes, sinó pel poc interès que, amb algunes excepcions, han despertat les escoles d'adults en el si de les administracions. De fet, els tres últims capítols són força crítics en

aquest sentit. El prologuista del llibre, el pedagog Xavier Besalú, especialitzat en educació intercultural, s'afegeix a aquest esperit crític: «el que s'ha aconseguit ha estat gràcies a una lluita tosuda i persistent per fer emergir, dignificar i eixamplar l'educació d'adults, que segueix essent la parenta pobra del nostre sistema educatiu».

Com diu el pedagog i docent Salomó Marquès en l'escrit de presentació del treball (fet conjuntament amb Parra, sota el pseudònim de *Pere Nicolau*, nom adoptat a l'inici de la transició per poder escriure sobre temes espinosos), el llibre és dens, perquè conté moltes dades (la coautora ha treballat sobre més de mil notícies periodístiques), però és de lectura fàcil i aconsegueix fer un retrat clar del país en diferents èpoques. L'obra segueix una estructura més o menys cronològica sobre l'evolució de les escoles d'adults a les comarques gironines, amb l'explicació d'anècdotes i reflexions de Sebas Parra intercalades. Parra, que recorda la figura d'alguns pedagogs insignes, com Paulo Freire (amb qui va coincidir en un congrés internacional a Suècia, el 1992), té unes paraules especials per definir els professors que han contribuït a la història de les escoles d'adults: «Amb aquesta mena de mestres, homes i dones, que ens acompanyaven com laics i subversius àngels de la guarda, vam caminar i caminar i ca-

PARRA, Sebas; GARCIA BRETON, Mai. *La força del coneixement: Crònica de 40 anys de l'educació d'adults a les comarques gironines*. Girona: La Guerrilla Comunicacional, 2020. 407 p.

minar, fent de la vida educació i educació de la vida, entenent d'una vegada per sempre que "lluitar per l'educació és lluitar per la justícia". Tot un esforç descriptiu i de narració que posa en valor el treball de molta gent sensible i que no deixarà indiferent cap persona que decideixi submergir-se en les seves acurades planes.

El floriment de totes les formes de vida

Text > JOSEP PASTELLS

La segona setmana de juny és propícia per sembrar enciams i cols de Brussel·les, i també per trasplantar bledes. La llum en augment de la lluna creixent estimula la vitalitat de les plantes i és un bon moment per adobar la terra, ja que en aquesta fase els vegetals absorbeixen millor els nutrients. Cal sembrar els corms, les tiges subterrànies engruixides com a òrgans de reserva del safrà, a principis d'estiu, i collir la flor a partir de mitjans d'octubre, just quan comença a florir. Només

són tres de les nombrosíssimes instruccions que conté *L'hort biològic*, un llibre en què Jesús Vegas i Miquel Macias relaten l'experiència d'un any de durada en un espai on, a més de tenir cura d'hortalisses i fruiters, es permet que d'altres vegetals hi creixin espontanis i que hi visquin animals. L'obra, rica en fotografies i dibuixos, en explicacions precises i detallades, convida el lector a crear el seu propi hort biològic, un rodal on transformar i transformar-se alhora, un espai idoni per

aprendre a veure, admirar i celebrar la vida. El llibre és dens i concret, però també lleuger i amè. S'hi troben des de fitxes detallades fins a tocs de poesia. Com quan, en parlar de l'ull de bou, un petit i sedentari ocell insectívor que es belluga arran de terra i la vegetació baixa, es fa aquesta reflexió sobre el silenci dels ocells: «És quan t'adones que un món sense ells seria diferent. El seu xerroteig i la seva permanent companyia constitueixen un bon antídoto a les nostres derives de solitud».

L'incendi d'escriure

Text > MAR BOSCH

Patates braves que no piquen. Xinesos que es fan passar per japonesos. Estiuejants que van a una platja formiguer i es fan fotos enquadrant una ficció. Tenim a les mans un fresc d'una societat feta de personatges de mal agradar, que participen de la sordidesa de l'escenari, un petit món dantesca a escala catalana, un petit món que, en canvi, és tot un univers narratiu on l'esdevenidor juga a nines amb els homenets que hi transiten. En una de les escenes, hi trobem un vàter amb porqueria irreversible, impossible de fer net. I com aquella *toilette*, tot put a desgast i desencís, l'amor també. Però desistiu de tapar-vos el nas i feu servir les mans per treure-us el barret: som davant de la millor novel·la (per ara) de Jordi Dausà, que Llibres del Delicte ha tingut l'encert de fidelitzar. Si bé amb *Lèmmings* Dausà ja es posicionava com un talent remarcable de l'escena negrotà (recordem que el llibre va ser guanyador del Lloret Negre 2019 com la millor novel·la negra catalana de l'any), *De sobte pensa en mi* és l'expressió d'una celebrable temptativa. Faria bé, doncs, d'abandonar l'autovisió d'escriptor centrifugat de les grandeses literàries, perquè aquest llibre en conté unes quantes.

L'acció se situa a Sant Renard, una urbanització decrepita enmig de la muntanya i prop del mar. Al mapa del món que Dausà ens munta hi ha una

hermita d'un sant miracler, masies ocupades, plantacions ocultes de maria, punts de trobada d'ociosos turistes estrangers, pescadors i boletaires. Sant Renard, un personatge més, ha estat moltes coses des que el món és món, com si aquell territori assagés eternament la seva dignitat. Als seus boscos, quasi ocults entre les bardisses, hi viuen perdularis amb expedients bons per enterrar. Gent solitària amb disputes ancestrals, supervivents, marginats i pobres. Una mena de pobresa redoblada, de la que no es veu als telenotícies perquè a cap reporter de ciutat no li ve de pas.

En Saül Mariscal, l'escriptor protagonista, aprofita una de les patacades de la vida per replantejar-se-la (coses que passen a la quarantena). Així que torna a la casa familiar de Sant Renard, amb la intenció de fer d'aquell racó de món un refugi de pau i fusta per escriure. Però el que escriu dista molt del romanticisme d'aquesta idea: és el negre que escriu la biografia d'una actriu porno i crítiques d'autors a qui avorreix —no em puc ni imaginar com deu ser, això! Seguim en Saül Mariscal —no parareu ni per agafar aire— en el seu descens rodat als inferns, literalment entre les flames de la perdició. Això, però, ho haurà de decidir el lector. Perquè el foc, sovint, no ve de l'avern i vol dir moltes més coses: és destrucció, i també ho

Es tracta d'un exercici setmanal d'observació i treball en un biòtop que ofereix l'oportunitat de viure en un món marcat per les relacions empàtiques amb l'entorn. Els vegetals conreats s'incorporen a la resta d'organismes vius per construir plegats un ecosistema nou, complex i ple de bellesa. Al cap i a la fi, com apunten els autors del llibre, qualsevol hort ecològic incideix en una proposta conscient de construcció social: «Tenir cura d'aquest tipus d'hort reforça una personalitat predisposada a admirar la terra i a mostrar-se solidària i compromesa amb els altres éssers.

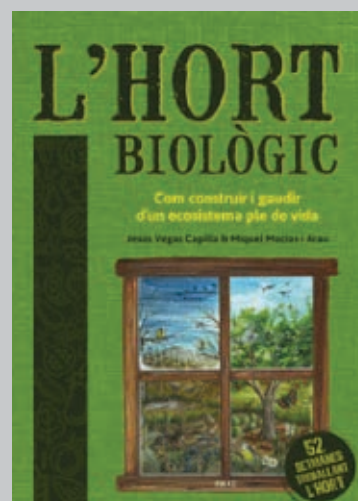
És a dir, basteix una ideologia respectuosa amb el medi ambient». Una altra contribució innegable d'aquesta mena d'horts és que proporcionen productes bàsics per a una alimentació sana i de qualitat. Segons Vegas i Macias, l'accés a la terra no deixa de ser una proposta socialment revolucionària: «En moments de gran afectació ambiental a causa d'una activitat humana irresponsable, el nostre plantejament de *L'hort biològic* se suma al compromís solidari amb la humanitat, amb el floriment de totes les formes de vida i amb el conjunt del planeta Terra».

DAUSÀ I MASCORT, Jordi.

De sobte pensa en mi. Barcelona: Llibres del Delicte, 2021. 232 p.

fa tot nou, havent devorat la matèria al seu pas per la història. Ben mirat, aquest pot ser el missatge latent d'aquest relat. Escriure té la força del foc, el rastre del negre del sutge i la cendra, dels crims calents de les penes i les pors. I és flamant i ens acosta a una humanitat que, fabulosament, malda per regenerar-se.

VEGAS, Jesús; MACIAS, Miquel.
L'hort biològic. Figueres: Brau.
2020. 237 p.